

Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: /	Doknr.:
Mottatt: 10 FEB 2016	
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Saksb.: Jo Vidar Nordhaug
e-post: fmnojno@fylkesmannen.no
Tlf.: 75 53 16 44
Vår ref.: 2015/8339
Deres ref.: 14/1037
Vår dato: 03.02.2016
Deres dato: 22.12.2015
Arkivkode: 541.40

Høring - Forslag til endring i reindriftsloven

Fylkesmannen i Nordland viser til brev av 21.12.2015 med høring av forslag til endring i reindriftsloven og forslag til forskrift.

Forslagene går ut på at Fylkesmannen skal fastsette øvre reintall pr. siidaandel i bestemt angitt tilfelle.

Dette er bare aktuelt der det er gjennomført tvungen forholdsmessig reduksjon iht. reindriftsloven § 60, 3.ledd, 2. og 3. pkt, og siidaandelen etter å ha oppfylt pålegg om reduksjon igjen øker sitt faktiske reintall slik at siidaens øvre reintall overskrides med mer enn 5 %.

Øvre reintall for den enkelte siidaandel skal da settes lik siidaandelens faktiske reintall året før øvre reintall for siidaen igjen ble overskredet.

Reintallet kan, etter den foreslåtte bestemmelsen, bare fastsettes for inntil 5 år av gangen.

Overskridelse av fastsatt øvre reintall for siidaen er ikke noe kjent problem i Nordland, og ingen siidaandeler har fått pålegg om forholdsmessig reduksjon. Det kan imidlertid ikke utelukkes at en slik situasjon kan oppstå i fremtiden.

Fylkesmannen mener at regelverket bør utformes slik at det har en forebyggende funksjon, og hindrer posisjonering fra enkelte siidaandeler for å kunne øke eget reintall på bekostning av de andre siidaandelene. Graden av frivillig etterlevelse av regelverket vil også være avhengig av at det oppleves som rimelig og rettferdig.

Det er samtidig viktig at reglene er klare for å unngå tvil om hva som gjelder og hvordan regelverket skal praktiseres.

Selv om det ikke fremgår direkte av forslaget antar vi at det må fastsettes øvre reintall for alle siidaandeler i siidaen uavhengig av om den enkelte siidaandel har økt eller redusert sitt faktiske reintall, så lenge noen har økt så mye at siidaen totalt sett overskrider det felles øvre reintallet.

Forslaget innebærer i så fall at det kan oppstå ennå et nytt krav om reduksjon og et nytt øvre reintall også for den som forholder seg lojalt til pålegg om forholdsmessig reduksjon.

En slik løsning gir rom for posisjonering, og den kan føre til et lavere øvre reintall for siidaen enn det som følger av bruksreglenes reintallsfastsettelse.

Følgende eksempel kan illustrere dette:

Siidaen har gjennomført forholdsmessig reduksjon. En siidaandel har påfølgende år store tap, stort slakteuttak eller salg av livdyr uten tilsvarende for de andre siidaandelene. De andre siidaandelene kan da posisjonere seg ved å provosere frem en ny fastsettelse av øvre reintall pr. siidaandel.

1. år Overholdt pålegg om forholdsmessig reduksjon- Øvre reintall i siida 1500 rein
A 500 rein B 600 rein C 400 rein Totalt 1500
2. år A slakter godt, men får i tillegg store tap, B og C slakter lite og øker reintall igjen
A 300 rein B 675 rein C 475 rein Totalt 1450
3. år A forsøker å bygge opp flokken igjen, B og C ser mulighet for posisjonering og øker slik at øvre reintall for siidaen skal overskrides
A 350 rein B 720 rein C 520 rein Totalt 1590

Forslaget innebærer at Fylkesmannen skal fastsette øvre reintall pr. siidaandel lik år 2, og siidaandel B og C har fått posisjonere seg med bakgrunn i As slakteuttak og tap. Øvre reintall for siidaen blir nå i en periode på opptil 5 år 1450 rein istedenfor 1500 som tidligere fastsatt, uten at dette har sammenheng med de vurderinger som skal begrunne reintallsfastsettelsen.

Faren for uheldige konsekvenser av forslaget gjør at vi vil peke på noen alternative løsninger.

Et alternativ kan være å fastsette øvre reintall for den enkelte siidaandel likt det som følger av vedtaket om forholdsmessig reduksjon, dvs. likt år 1 i eksemplet ovenfor. En slik løsning vil hindre muligheten for videre posisjonering og det vil gi et samlet øvre reintall for siidaen som samsvarer med fastsatt øvre reintall for siidaen i distriktets bruksregler. Dette vil gi en større grad av forutberegnelighet og bidra til å skape ro rundt disse spørsmålene.

Ulempen med å bruke tidligere vedtak om forholdsmessig reduksjon vil først og fremst kunne oppstå dersom det går lang tid fra vedtaket og frem til øvre reintall for siidaen igjen overskrides, og det har vært enighet om endring av den interne reintallsfordelingen i mellomtiden. Tross dette mener vi det er grunn til å vurdere en slik løsning.

Proessen rundt tilpasning av øvre reintall har medført-, og medfører fortsatt mye støy og uro i deler av reindriften samtidig som dette legger beslag på store forvaltningsressurser.

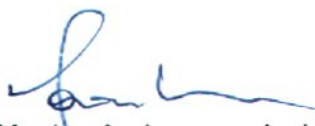
Resultatet av tilpasningen vil ikke oppleves som godt og rettferdig av alle berørte reindriftsutøvere uansett endelig utfall. Vi finner derfor grunn til å peke på ennå en alternativ løsning med lik fordeling av siidaens øvre reintall ved overskridelse, dersom det ikke oppnås intern enighet om noe annet. I eksemplet ovenfor vil da alle tre siidaandelene kunne ha inntil 500 rein hver, dersom det ikke er intern enighet om en annen fordeling.

Fylkesmannen tror at en slik løsning vil oppfattes som rimelig og rettferdig av det store flertallet av reindriftsutøvere og samfunnet for øvrig. Den vil være klar å forholde seg til for både utøverne og forvaltningen, og den vil i stor grad gi akseptable vilkår for de fleste siidaandeler. En slik løsning er også i samsvar med hva som jevnt over praktiseres i de sørlige reinbeiteområdene hvor reintallsproblematikken er mer eller mindre fraværende. Vi mener derfor at dette også er en mulighet som bør vurderes nøye.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
Fylkesmann

Monica Andreassen Iveland
Landbruks- og reindriftsdirektør